

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 8

Valtuustoaloite anonyymin ilmoituskanavan käyttöön ottamiseksi oppilaille koulun henkilöstön epäasiallisesta käytöksestä ilmoittamiseen

TRE:4052/12.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Aalto Mari, Viskari Kirsi, Ojalampi Ulla-Maija

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 040 037 6420,

opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.

sukunimi@tampere.fi, lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, etunimi.sukunimi1@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059, etunimi.

sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Liban Sheikhin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuutettu Liban Sheikhin ym. 21.8.2023 jättämässä valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki ottaa perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksissaan käyttöön anonyymin ilmoituskanavan, jolla koulun oppilaat voivat ilmoittaa heihin kohdistuneesta koulun henkilökunnan epäasiallisesta käytöksestä tai ahdistelusta.

Perusopetuksen vastine aloitteeseen:

Tampereen perusopetuksessa edellytetään sekä koulun työntekijöiltä että oppilailta hyvää käytöstä, eikä muita kohtaan hyväksytä minkäänlaista huonoa kohtelua, kiusaamista, sukupuolista häirintää, ahdistelua tai syrjintää. Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluissa työskennellään aktiivisesti ja monin eri tavoin kiusaamisen ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi.

Esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelmaan on kirjattu suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, jossa eritellään keinot ehkäisemiseen, puuttumiseen ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

seurantaan. sekä koulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään kaupungin suunnitelmien toimenpiteiden mukaiseksi. Lisäksi Tampereen perusopetuksessa otetaan tänä vuonna käyttöön turvallisemman tilan periaatteet, jotka ovat ohjeet siitä, millä tavoin pyritään olemaan huomaavaisia ja arvostavia kaikkia kohtaan. Perusopetuksessa on tunnistettu tarve myös tietoturvaliselle sisäiselle ilmoituskanavalle, joka on avoin niin henkilöstölle, oppilaille kuin heidän huoltajilleenkin.

Tampereen peruskouluissa on jo käytössä Someturva-palvelu, jonka kautta nuoret ja ammattilaiset voivat ilmoittaa milloin tahansa anonyymissä ja helppokäyttöisessä sovelluksessa somessa, peleissä tai muualla netissä kohtaamastaan häirinnästä, kiusaamisesta tai uhkailusta. Oppilas saa sovelluksen kautta ammattilaisten tekemän arvion ja neuvoja tilanteen ratkaisemiseen. Someturvan apu pitää sisällään oikeudellisen arvion, toimintasuositukset, ohjeita somessa suojautumiseen ja psykososiaalisen ensiavun.

Tammikuussa 1.1.2023 asui voimaan ilmoittajansuojelulaki, jossa otettiin huomioon Euroopan unionin ilmoittajansuojeludirektiivi, niin sanottu whistleblower-direktiivi, joka mainitaan myös aloitteessa. Tampereen kaupungin työntekijöille on perustettu ko. lain mukainen eettinen kanava, jonka avulla kaupungin henkilöstö ja sopimuskumppanit voivat ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemistaan vakavista väärinkäytöksistä ja lainrikkomuksista. Kanava on ilmoittajansuojelulain tarkoittama sisäinen ilmoituskanava. Lain mukaisesti ilmoitettavat rikkomukset koskevat tiettyjä lainsäädäntöaloja koskevia rikkomuksia. Näitä ovat esimerkiksi julkiset hankinnat, liikenneturvallisuus, ympäristönsuojelu, yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä tietojärjestelmien turvallisuus. Eettiseen kanavaan ei oteta vastaan työsuhteeseen tai työsuojeluun liittyviä asioita, kuten kiusaaminen, häirintä, syrjintä. Näihin puuttumiseen ja asiassa etenemiseen on olemassa kaupunkitasoinen toimintamalli, johon liittyvät ohjeet ovat kaupungin intranetissä (Tasku). Kyseinen eettinen kanava ei siis ole perusopetuksen oppilaiden eikä heidän huoltajiensa käytettävissä.

Lukiokoulutuksen vastine aloitteeseen:

Tampereen kaupungin lukioissa on tunnistettu tarve tietoturvaliselle yhteydenottolomakkeelle, jolla voi ilmoittaa epäasiallisesta käytöksestä. Tätä varten on ollut käytössä jo usean vuoden ajan e-lomake "Ilmoitus häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta". Lomake on Tampereen kaupungin lukioiden opiskelijoilla saavutettavissa Wilmassa. Ilmoituksen voi tehdä anonyymisti tai nimellä. Monikanavaisuutta ja viestinnän saavutettavuutta on pyritty lisäämään muun muassa QR-koodeilla oppilaitosten yleisissä tiloissa ja opiskelijoiden käyttämissä tiloissa, jotta tietoisuus e-lomakkeesta olisi helposti saavutettavissa.

Jatkossakin toivotaan, että opiskelijat ottavat ensisijaisesti yhteyttä suoraan opettajaan, rehtoriin, koulun psykologiin, kuraattoriin tai muuhun oppilaitoksen aikuiseen, jotta tapahtuneen yksityiskohdat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

voidaan selvittää ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyä. Sähköisen ilmoistuskanavan tarkoituksena on yhtenä lisäkeinona varmistaa, että yksikään kiusaamis- tai häirintätapaus ei jäisi piiloon. Lomake on rakennettu niin, että se ohjaa vastaamaan kysymyksiin, joiden avulla anonyymeistäkin yhteydenotoista saadaan tarpeeksi tietoa tilanteiden selvittämistä varten.

Syksyllä 2023 Tampereen kaupungin lukiossa on nimetty oppilaitoskohtaiset yhdenvertaisuushenkilöt. Yhdenvertaisuushenkilö tarkastelee yksikkönsä toimintaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja on aloitteellinen, kun ilmiöt tai ongelmat vaativat toimimista. Hän on myös nimetty henkilö, jonka puoleen yksikön opiskelijat voivat kääntyä, kun on kysyttävää, ehdotettavaa tai ongelmia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa tai toimivuudessa. Syksyn 2023 aikana yhdenvertaisuushenkilöt ovat muun muassa yhdessä opiskelijoiden kanssa luoneet oppilaitoskohtaiset turvallisemman tilan periaatteet ja vastanneet niiden toimeenpanosta oppilaitosten arjessa.

Ammatillisen koulutuksen (Tredu) vastine aloitteeseen:

Tredussa on opiskelijoiden käytössä sähköinen ilmoituslomake, jolla opiskelija voi tehdä ilmoituksen oppilaitoksessa, työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana tai koulumatkalla kokemastaan tai havaitsemastaan häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta. Lomake ohjaa opiskelijaa vastaamaan kysymyksiin tavalla, joka tuottaa Tredulle yksilöidysti tietoja tapahtuneesta asian jatkokäsittelyä varten. Ilmoitus ohjautuu Tredun kyseisen toimipisteen edustajalle jatkokäsittelyä varten. Myös suullisesti tehty ilmoitus kirjataan sähköiselle lomakkeelle turvallisen opiskeluympäristön seuranta- ja kehittämistä varten.

Opiskelija ja tarvittaessa huoltaja voivat ilmoittaa opiskelun aikana tapahtuvasta kiusaamisesta ja häirinnästä myös ottamalla yhteyttä suoraan opettajaan ja oppilaitoksen muuhun henkilökuntaan kuuluvaan sekä ottamalla yhteyttä esimerkiksi kuraattoriin tai terveydenhoitajaan.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tästäkin syystä ilmoitusten on tärkeää olla riittävän täsmällisiä ja yksilöityjä. Myös opiskelijoiden, opettajien sekä muun henkilöstön oikeusturvan kannalta ilmoitusten yksilöinti on tärkeää. Tapausten oikeudenmukainen selvittäminen on tärkeää, koska ilmoittajan lisäksi ilmoituksen kohteen oikeusturvan on toteuduttava. Anonyymisyys ei välttämättä takaa sitä, etteikö ilmoituksen tekijän henkilöllisyys tule esiin asian käsittelyn yhteydessä. Tärkeää on, että ilmoitusten tekemisen sekä käsittelyn osalta on selkeät menettelytavat, miten ilmoituksia käsitellään ja kenellä on oikeus tapauksiin liittyviä tietoja käsitellä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tredussa toteutetaan lisäksi vuosittain opiskelijoille suunnattuja useita eri kyselyjä, joihin vastaaminen tapahtuu nimettömänä ja näissä kyselyissä voi nostaa esiin myös muun muassa kiusaamista ja häirintää koskevia havaintoja.

Tredun opiskelijakunnan edustajien näkemyksissä korostettiin, että nykyisestä sähköisestä ilmoituslomakkeesta tulisi tiedottaa opiskelijoille kattavammin. Myös Tredussa opiskelijoiden käytössä olevaa Tuud-sovellusta tulisi hyödyntää nykyistä paremmin ilmoitusmenettelystä sekä ilmoitusten käsittelystä tiedottamiseen sekä mahdollisesti myös väylänä ilmoitusten tekemiseen. Tredussa nykyisin käytössä olevaa sähköistä ilmoituslomaketta voidaankin ajantasaistaa ja täsmentää yhdessä opiskelijoiden edustajien kanssa.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Liban Sheikh ym.

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 23.1.2024 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere

Kalle Kaunisto
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§8

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)